

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
„ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Четвърто заседание на
Комитета за наблюдение на
Програма „Образование“ 2021-2027 г.

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.

Изпълнителна агенция „Програма за образование“
26 ноември 2024 г., гр. Сандански

Финансово изпълнение и риск от загуба на средства при приключване на ОП НОИР към 31.10.2024 г.
(ЕС и нац. съфинансиране)

Приоритетна ос	Бюджет (в лева)	Договорени средства		Изплатени средства		Верифицирани средства		*Сертифицирани средства	
		(в лева)	%	(в лева)	%	(в лева)	%	(в лева)	%
1. Научни изследвания и технологично развитие	386 653 127,64	426 128 914,89	110,21	388 944 094,23	100,59	392 918 974,09	101,62	383 072 473,65	99,07
2. Образование и учене през целия живот	532 229 204,12	543 196 999,93	102,06	529 807 619,81	99,55	522 105 494,70	98,10	525 130 323,08	98,67
3. Образователна среда за активно социално приобщаване	226 938 569,27	221 524 164,28	97,61	223 879 277,88	98,65	223 710 661,54	98,58	221 037 309,95	97,40
4. Техническа помощ	48 710 873,21	47 517 065,55	97,55	46 483 900,14	95,43	46 483 900,14	95,43	46 483 610,14	95,43
5. Равен достъп до училищно образование в условията на кризи	101 642 413,88	95 125 304,01	93,59	95 110 487,51	93,57	95 125 304,01	93,59	95 125 304,01	93,59
6. Подкрепа за МСП чрез инструмента SAFE (ЕСФ)	1 955 830,00	1 955 493,40	99,98	1 955 493,40	99,98	1 955 493,40	99,98	1 955 493,40	99,98
6. Подкрепа за МСП чрез инструмента SAFE (ЕФРР)	37 063 950,55	34 784 143,54	93,85	34 784 143,54	93,85	34 784 143,54	93,85	34 784 143,54	93,85
7. Подкрепа за МСП чрез инструмента SAFE (РЕАКТ)	7 920 139,45	7 918 776,39	99,98	7 918 776,39	99,98	7 918 776,39	99,98	7 918 776,39	99,98
Общо:	1 343 114 108,12	1 378 150 861,99	102,61	1 328 883 792,90	98,94	1 325 002 747,81	98,65	1 315 507 434,16	97,94

Финансово изпълнение и риск от загуба на средства при приключване на ОП НОИР към 31.10.2024 г. (ЕС/лв.)

Приоритетна ос	ЕС в лева	Преди STEP	След STEP
1. Научни изследвания и технологично развитие (ЕФРР)	+ 6 788 606,25	ЕФРР: 4 508 799 лв. над договорения ресурс	100 % усвоени средства
2. Образование и учене през целия живот (ЕСФ)	- 9 185 047,34		
3. Образователна среда за активно социално приобщаване (ЕСФ)	- 5 035 209,48	ЕСФ: 16 113 767 лв. неусвоен ресурс	100 % усвоени средства
4. Техническа помощ (ЕСФ)	- 1 893 173,61		
5. Равен достъп до училищно образование в условията на кризи (REACT)	- 6 517 109,87		
6.1. SAFE (ЕФРР)	- 2 279 807,01		
6.2. SAFE (ЕСФ)	- 336,60		
7. SAFE REACT-EU/ESF	- 1 363,06	REACT/ЕСФ: 6 518 473 лв. неусвоен ресурс	94 % усвоени средства

16 256 182,87 лв. НФ
STEP

Финансово изпълнение и риск от загуба на средства при приключване на ОП НОИР - възползване от механизма „STEP“

- По отношение на двете ПО (ЕФРР) ще се приложи допустимата гъвкавост от 15% от бюджета на оста, като загубата по ПО 6 в частта ЕФРР в размер на **- 2 279 807 лв.** ще се компенсира от преизпълнението по ПО 1 (ЕФРР) в размер на **6 788 606 лв.**, като на ниво фонд ЕФРР преизпълнението се очаква да бъде около **4,5 млн. лв.**;
- По отношение на ЕСФ, очакваната загуба е в размер на **16 113 767 лв.** Във връзка с възможностите за гъвкавост, осигурени с Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 година (STEP), за прилагане на ставката от 100% съфинансиране на приноса от ЕС за разходите по една или няколко ПО, декларирани през счетоводна година 10, прогнозните данни показват, че УО може да декларира разходи в размер на **16 256 182 лв.** по Приоритетни оси 2, 3 и 4, което покрива на 100% очакваната загуба по ЕСФ.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Приключване на ОП НОИР – изменение на програмата (Регламент STEP)

Регламент (ЕС)
2024/795 (STEP)

Възможност за процент на съфинансиране от **100 %**, който да се прилага към разходи, деклариращи в заявления за плащане към ЕК за последната счетоводна година (01.07.2023-30.06.2024) за една или повече приоритетни оси в програмата, подкрепяна от ЕФРР, ЕСФ, КФ

Анализ на финансовото
изпълнение на ОП
НОИР

Прилагане на **100 % съфинансиране** на приноса от ЕК за разходите, включени в заявленията за плащане към ЕК през 10-та счетоводна година по **оси 2, 3 и 4**

Национални
процедури

- Писмена процедура на **КН на ПО** – 20.09-07.10.2024 г
- Становище на **МОСВ**
- **Съвет за координация** на управлението на средствата от ЕС
- **Решение на МС**

Без искане за
изменение на ОП НОИР

Промяната е само в таблица **18а „Финансов план“**, като се постави отметка в колоната „100% процент на съфинансиране за отчетната година 2023-2024“

УО уведомява ЕК за
ревидираните
финансови таблици

24.02.2024 г. – УО уведоми за промените чрез системата SFC2014 на 21.10.2024 г. и отбеляза в новата колона на финансовата таблица оси 2, 3 и 4
28.10.2024 г. – изменение „Прието от държавата членка“

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Приоритетна ос 1 – изградени лаборатории в ЦК/ЦВП

326 лаборатории в 10 града,
всички 6 района

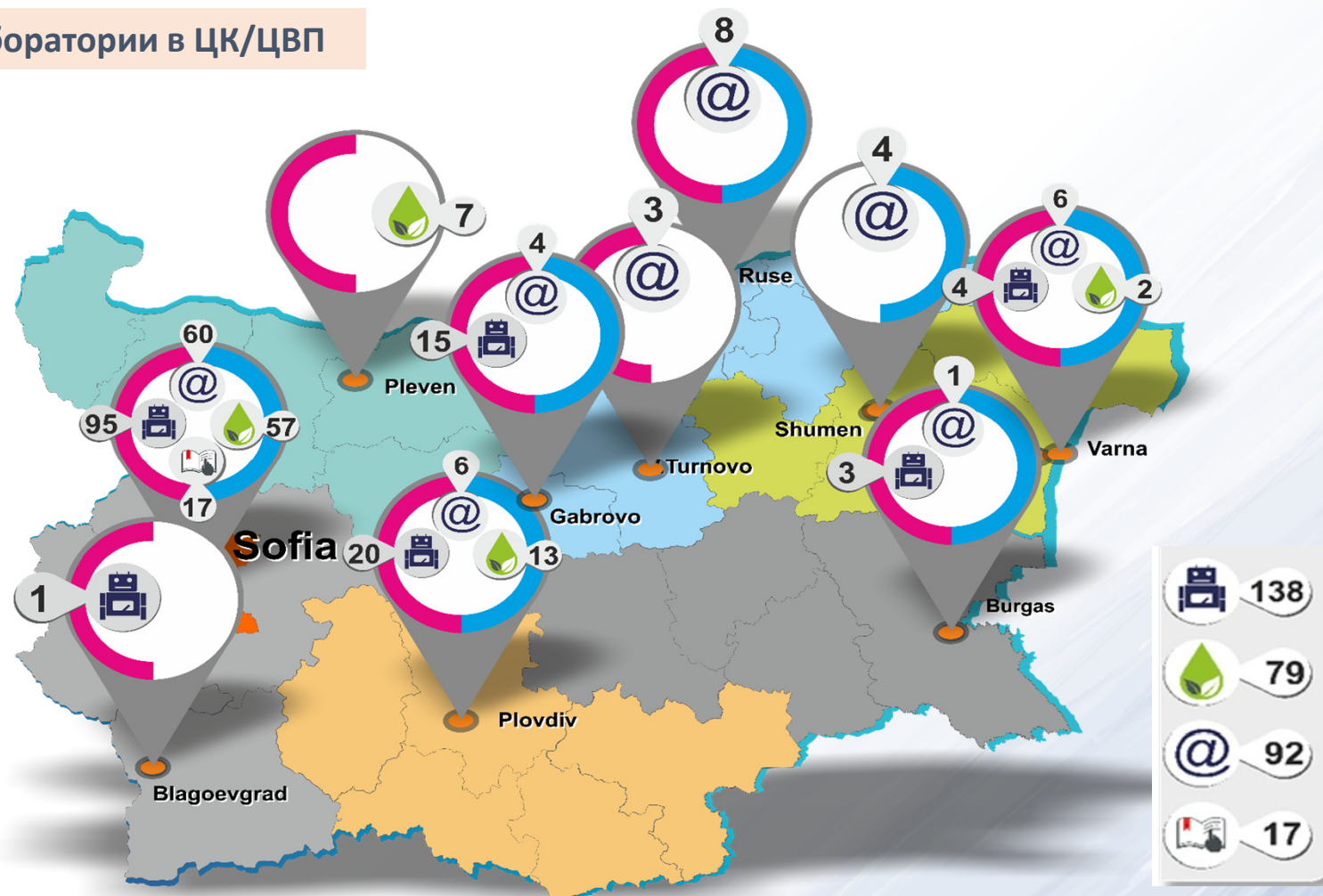
229 – в София

4 области ИСИС – София

3 области ИСИС – Пловдив,
Варна

2 области ИСИС – Габрово,
Бургас

1 област ИСИС – Благоевград,
Плевен, Русе, Велико Търново,
Шумен

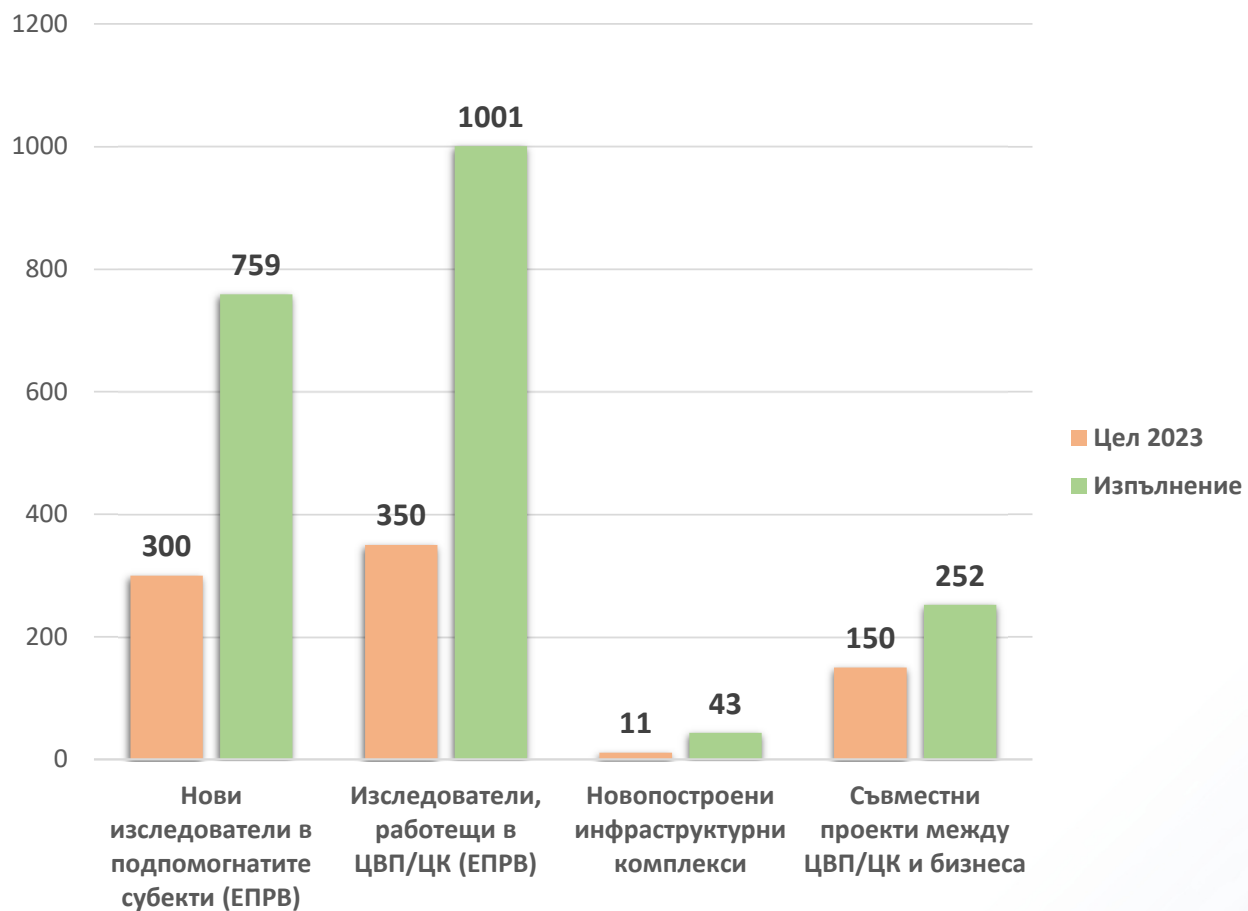
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Приоритетна ос 1 (ЕФРР) – напредък в изпълнението на индикаторите

Рамка за изпълнение

Индикатор	Цел 2023	31.10.2024	%
Сертифицирани разходи (евро)	197 692 605	195 861 845,67	99,07 %
Нови изследователи (ЕПРВ)	300	759	253 %

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Изградена научноизследователска инфраструктура

- Построени **4 нови сгради** (Пловдив, София – 3)
- Реконструкция и модернизация на над **60 обекта**
- Изградени и оборудвани над **300 лаборатории**
- Над **2 800 научни публикации**, 72 – най-цитираните 10 %
- Заявки/регистрации – **70** патента, **40** полезни модела

УНИТе

Плантасист

Clean & Circle

GATE

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

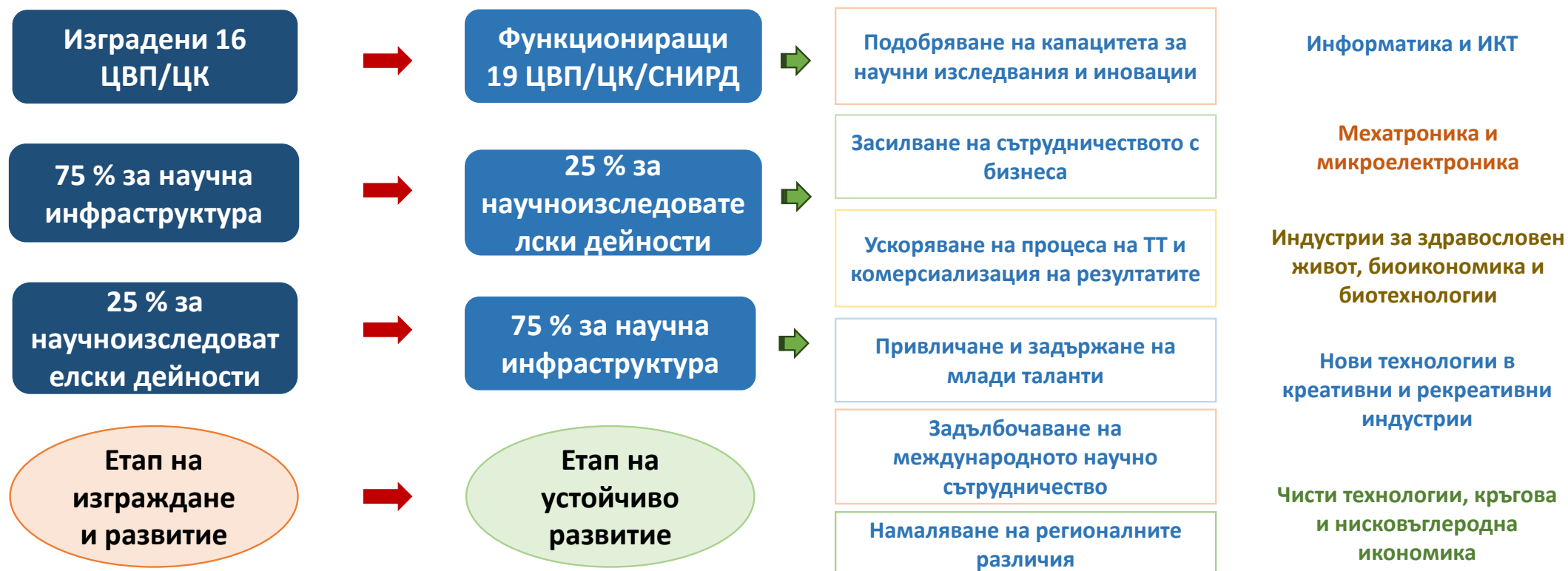

Подкрепа за ЦВП/ЦК от Европейския фонд за регионално развитие

ОПНОИР 2014-2020

ПНИИДИТ 2021-2027

Области на ИСИС:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Устойчиво развитие на
Центрове за върхови
постижения и Центрове за
компетентност, вкл. на
конкретни инфраструктури
или техни обединения от
НПКНИ

Публикуване на Насоки
за кандидатстване

Статус към момента:
11 подадени проектни предложения
15 утвърдителни писма от JASPERS

Краен срок за подаване
на проектни предложения

Изпълнение на
проектите

2025-2029

26.11.2024

17.01.2025

25.03.2024

Рамка за изпълнение ОП НОИР 2014-2020 – приоритетни оси 2 и 3

Индикатор	Цел	Изпълнение	%
Брой ПС, включени в обучения за прилагане на съвременни методи за оценяване	5 000	6679	133,6%
Брой ученици, включени в дейности за мотивация за учене чрез развитие на специфични ЗУК	160 000	451 498	282,2%
Брой студенти в област на висше образование „Педагогически науки“, подкрепени от дейности по ОП НОИР	14 502	15 325	105,7%
Брой студенти по приоритетни специалности, получили стипендии	30 000	41 501	138,3%
Брой педагогически специалисти, включени в програми за повишаване на квалификацията до 34 г.	4 000	9163	229,1%
Брой педагогически специалисти, включени в програми за повишаване на квалификацията до 35-54 г.	30 000	36 611	122,0%
Брой ученици, обхванати от дейности за кариерно ориентиране по ОП НОИР	160 000	142 095	88,8%
Брой ученици, участващи в дейности по практическо обучение в реална работна среда	20 000	22 283	111,4%
Дял от средствата за издръжка на обучението във ВУ въз основа на качеството и съответствие с пазара на труда	60%	60,23%	100,4%
Дял на студентите, преминали успешно практическо обучение в реална работна среда	90%	98,84%	109,80%
Брой деца и ученици със СОП, включени в дейности, подкрепени от ОП НОИР	2 300	10 355	450,2%
Брой деца, ученици и младежи от маргинализирани общности (вкл. роми), участващи в мерки за образователна интеграция и реинтеграция	56 250	169 291	301,0%

Приоритетна ос 2 „Образование и учене през целия живот“ (ЕСФ)

14 операции

Предучилищно и училищно образование

Твоят час

Подкрепа за успех

Кариерно ориентиране в училищното образование

- Равен достъп до качествено образование;
- Намаляване на дела на преждевременно напусналите училище;
- Преодоляване на затруднения в обучението;
- Развитие на потенциала на учениците за по-добра реализация

Професионално образование и обучение

Ученически практики – 2 фази

Подкрепа за дуалната система на обучение

- Повишаване на броя на учениците в професионални училища
- Улесняване на прехода от образование към работа
- Адаптиране на ПОО към нуждите на пазара на труда
- Разширяване на обхвата на дуалната система на обучение

Висше образование

Студентски стипендии

Студентски практики – 2 фази

Рейтингова система на ВУ

Подкрепа за развитието на докторанти, постдокторанти и млади учени (**подбор**)

Модернизация на висшите училища (**подбор**)

- Улесняване на достъпа до ВО
- По-добри възможности за реализация по специалността
- Повишаване на качеството на висшето образование

Хоризонтални теми

Квалификация и кариерно развитие на педагогическите специалисти

Образование за утрешния ден

Равен достъп до училищно образование в условия на кризи (ReactEU) – **ос 5**

- Повишаване на квалификацията на ПС
- Дигитализация на образованието
- Реакция при кризи

Приоритетна ос 3 „Образователна среда за активно социално приобщаване“ (ЕСФ) 10 операции

МОН

Включващо обучение

Активно приобщаване в системата на
предучилищното образование

Ограмотяване на възрастни – фаза 1

Подкрепа за приобщаващо образование

- Карта за функционална оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със СОП и с хронични заболявания;
- Инструмент за идентифициране на маркери на риск при деца и ученици и за откриване на дарбите и определяне на възможности за стимулирането;
- Специализирана методика за обучение по Български език;
- Специализирани учебни средства за обучение на възрастни.

Процедури на подбор

Подкрепа за предучилищното възпитание и
подготовка на деца в неравностойно положение

Образователна интеграция на ученици от
малцинства

Повишаване на капацитета на педагогически
специалисти за работа в мултикултурна среда

Подкрепа на уязвими групи за достъп до висше
образование

Ограмотяване на възрастни – 2

ВОМР и интегрирани процедури

17 МИГ

56 проекта

Интегрирана 1:
47 проекта

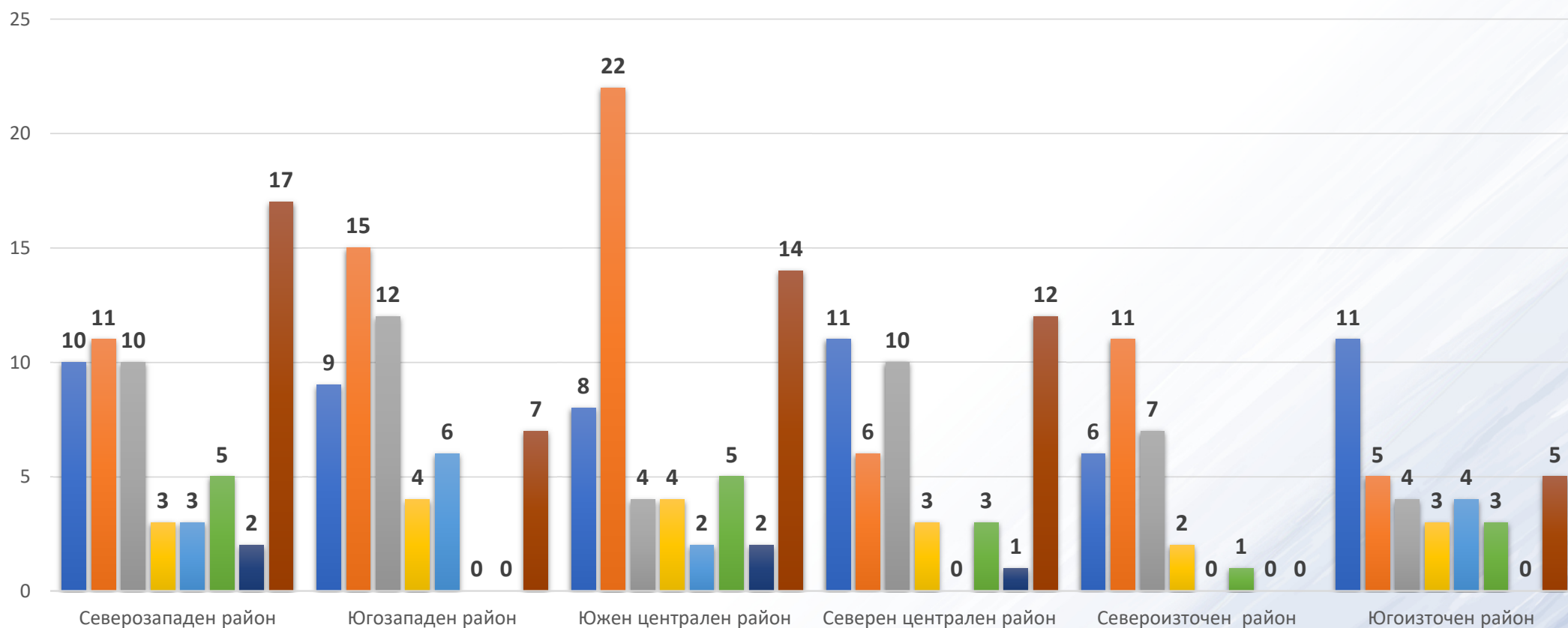
Интегрирана 2:
19 проекта

- Общини, училища, ДГ, НПО-та;
- Децата и ученици от маргинализирани общности, включително роми, педагогически специалисти, родители, лица над 16 години;
- Обучения на педагогически специалисти, работа с родители, мултикултурни класни стаи, мерки за образователна интеграция и реинтеграция; ограмотяване на възрастни.

- Интегриране в образователната система на деца и ученици от маргинализирани общности, включително роми;
- Интегриране на електронни форми на обучение;
- Осигуряване на достъп до качествено образование в малките населени места и трудно достъпните райони.

Проекти по Приоритетна ос 3 (ЕСФ), подбор на проекти и WOMP

■ Подкрепа за предучилищното възпитание ■ Образователна интеграция ■ Интегрирана 1 ■ Интегрирана 2 ■ Ограмотяване 2 ■ Мултикултурна среда ■ Достъп до ВО ■ WOMP

Приоритетни оси 2, 3 и 5

Процедури с КБ МОН

17 договора

Договорени средства:
822,6 млн. лв.

84 % от бюджета на
оси 2, 3 и 5

Процедури с бенефициент различен от МОН

321 договора, 24 процедури

Договорени средства:
152,3 млн. лв.

16 % от бюджета на оси 2, 3 и 5

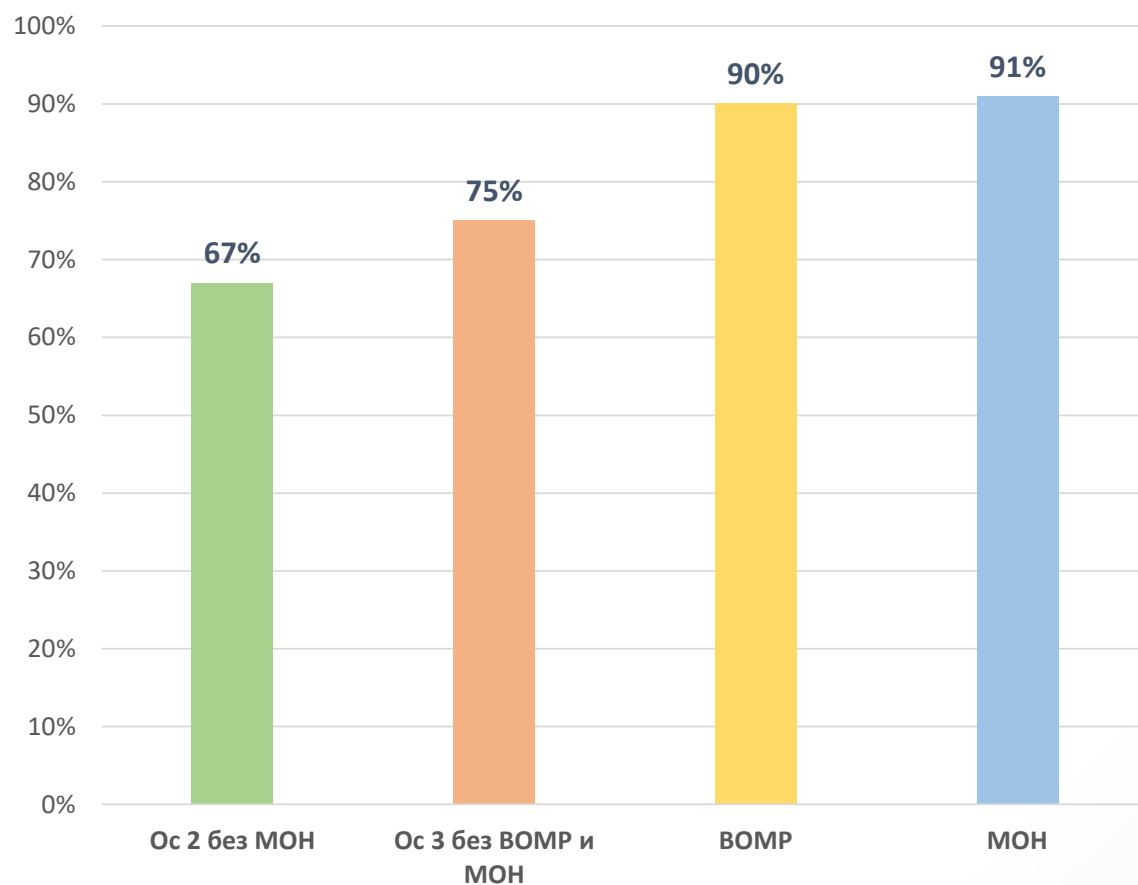
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Усвоени средства оси 2, 3 и 5

Ос 2 без МОН

Докторанти,
постдокторанти

81 %

Модернизация на ВУ

64 %

Ос 3 без ВОМР и МОН

Подкрепа за ПУ
възпитание

76 %

Образователна интеграция

73 %

Интеграция 1

80 %

Интеграция 2

84 %

ПС – мултикултурна среда

77 %

Достъп на УГ до ВО

16 %

Ограмотяване на
възрастни - 2

59 %

Основни причини за отказ от верификация на разходи 2014-2020

Категория разход	МОН	Други
Опростени разходи за обучения	0,18 %	2,07 %
Опростени разходи за интелектуални продукти	-	4,54 %
Действителни разходи за персонал	3,82 %	3,48 %
Действителни разходи по обществени поръчки	3,97 %	7,09 %
Общ процент на грешката	2,51 %	4,73 %

Липса на одитна следа

Неспазване на условията за възстановяване на ОВР

Разходите не съответстват на бюджета на проекта

Нарушаване на трудовото законодателство

Неспазване на правилата за възлагане на обществени поръчки

Конфликт на интереси

Оценки на ОПНОИР с фокус върху оценката на интервенциите по инициативата REACT-EU

Изпълнение на договор по обществена поръчка с предмет: „Извършване на оценка на ефективността, ефикасността и въздействието на процедури, насочени пряко или косвено към маргинализирани групи като ромите по ПО 3 на ОПНОИР” → разработен и одобрен **План за последващи действия** във връзка с препоръките от проведената оценка, в който са **планирани действия за отразяване на препоръките, сроковете и отговорните институции.**

Подписано Споразумение за многогодишна подкрепа за изпълнение на Плана за оценка на Програма „Образование“ 2021 – 2027 г. между МОН, ИАПО и ОИСР → **оценка на проект BG05M2OP001-5.001-0001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ (инициатива REACT-EU)** → 26.03.2024 г. – проведена първа мисия на ОИСР в България (срещи и фокус групи със заинтересованите лица); **май - юни 2024 г. – анкетно проучване** до директори на училища, учители, ученици и представители на РУО.

25.10.2024 г. - проведена **онлайн среща** за обсъждане на проект на констатации по оценка на инициативата REACT-EU с представители на ИАПО и екипа, отговарящ за изпълнение на процедура BG05M2OP001-5.001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ → **Окончателният доклад за оценката ще бъде представен до 10.12.2024 г.**

2007-2013

Междинно звено
ОП „Развитие на
човешките ресурси“

€ 436 993 047 (ЕСФ)

€ 1 123 716 386

Обучения на деца, ученици,
младежи, учители,
преподаватели; практики;
образователна интеграция

- МОН
- Училища
- Детски градини
- Общини
- НПО
- Висши училища

2014-2020

Управляващ орган
ОП „Наука и
образование за
интелигентен растеж“

€ 686 723 339
(ЕФРР/ЕСФ)

Създаване и развитие на
ЦВП и ЦК

- Научноизследователски организации

2021-2027

Управляващ орган
Програма
„Образование“

€ 964 919 788 (ЕСФ+)

Обучения на деца, ученици,
младежи, учители,
преподаватели; практики;
образователна интеграция

- МОН
- Училища
- Детски градини
- Общини
- НПО
- Висши училища

Междинно звено
ПНИИДИТ

€ 268 411 957 (ЕФРР)

€ 1 945 928 245

Устойчиво развитие на
ЦВП/ЦК/Лабораторен
комплекс София Тех Парк

- ЦВП/ЦК 14-20
- 2 НПКНИ
- Лабораторен комплекс СТП

2022-2026

СНД
НПВУ

€ 712 596 500 (ПВУ)

Инвестиции в образователна
инфраструктура, НТИМ
центрове, изследователски ВУ

- Училища
- Университети
- Общини
- Национален НТИМ център
- Младежки центрове

Приключване на Оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж

- През месец **октомври 2024 г.** е одобрена версия 8.0 на ОП НОИР - изменението е на основание чл. 25а, параграф 1б от Регламент (ЕС) 1303/2013 във връзка с прилагане на ставка на съфинансиране в размер на 100 % за разходите, включени в заявления за плащане към ЕК през 10-та счетоводна година (1 юли 2023 г. – 30 юни 2024 г.) по приоритетни оси 2, 3 и 4 на ОПНОИР (*механизъм STEP*).
- През месец **ноември 2024 г.** е подаден извънреден междинен доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи с включени разходи на стойност 7 285 376,09 лв. (ЕФРР), който е в проверка от Сертифициращия орган в МФ (очаква се средствата по Приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“, финансирана от ЕФРР, да достигнат ниво на сертифицирани разходи от 100%)

Приключване на Оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж

- УО към момента е страна по над 40 броя съдебни дела, споровете по които са свързани с финансов ресурс по ОП НОИР и предстои произнасяне съдебните органи по тях в рамките на следващите две години;
- Материалният интерес по заведените дела, изчислен към началото на месец ноември 2024 г., възлиза приблизително на 17,6 млн. лв.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
„ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

За контакт:

гр. София, 1113

бул. „Цариградско шосе“

№ 125, блок 5, ет. 1

Тел: +359 2 46 76 101

<http://opnoir.bg/>

<facebook/sf.mon.bg/>